

Journal of Social Intervention: Theory and Practice –
2017 – Volume 26, Issue 1, pp. 47–69
<http://doi.org/10.18352/jsi.513>

ISSN: 1876-8830

URL: <http://www.journalsi.org>

Publisher: Utrecht University of Applied Sciences,
Faculty of Society and Law, in cooperation with
Utrecht University Library Open Access Journals

Copyright: this work has been published under a
Creative Commons Attribution-Noncommercial-No
Derivative Works 3.0 Netherlands License

Laura van Raemdonck, MSc is bachelor in de toegepaste
psychologie en master in het sociaal werk. In het kader
van haar PhD-project (Universiteit Antwerpen en
University of KwaZulu-Natal) verricht ze momenteel
veldonderzoek in KwaZulu-Natal, Zuid-Afrika.

Michel Tirions, MSc is sociaal werker en socioloog. Hij
is lector – onderzoeker aan Artesis Plantijn Hogeschool

Antwerpen en verbonden aan de masteropleiding Sociaal
Werk van Universiteit Antwerpen. Hij was co-promotor
van de scriptie die aan dit artikel ten grondslag ligt.

Prof. dr. Herman Meulemans is socioloog en emeritus
hoogleraar aan Universiteit Antwerpen en promotor van
de scriptie die aan dit artikel ten grondslag ligt.

Prof. dr. Peter Raeymaeckers is sociaal werker en
socioloog. Hij is professor sociaal werk aan Universiteit
Antwerpen en voorzitter van de opleidingscommissie
Sociaal Werk.

Correspondence to: Laura van Raemdonck

E-mail: vanraemdoncklaura@hotmail.com

Received: 17 August 2016

Accepted: 6 February 2017

Category: Research

DE CAPABILITY APPROACH ALS NORMATIEF-EVALUATIEF KADER VOOR SOCIALE INTERVENTIES: KWALITATIEF ONDERZOEK IN INDIA MET INZICHTEN VOOR DE VLAAMSE EN NEDERLANDSE PRAKTIJK

LAURA VAN
RAEMDONCK,
MICHEL TIRIONS,
HERMAN
MEULEMANS,
PETER
RAEYMAECKERS

ABSTRACT

Utilizing the Capability Approach as a normative-evaluative framework for social interventions: Qualitative research in India with insights for social work practice in the Netherlands and Flanders

The Capability Approach is a broad normative framework used to evaluate individual well-being, the development of a country, and gender inequalities. Den Braber (2013) argued in an article published in the *Journal of Social Intervention* that the CA can be used as an evaluative instrument for social policies, arrangements, and actions. As an evaluative instrument, the CA takes various aspects of the well-being process into account: resources, client conversion factors, sets of capabilities, freedom of choice, and sets of functionings. This makes the CA more comprehensive than other well-being approaches, such as welfarism, which mainly focuses on "happiness", and resourcism, which primarily focusses on "primary goods". The aim of this study is to explore whether and how the CA can function as an evaluative framework for social interventions for cases of partner-related sexual abuse by the Indian NGO Women Helpline (WHL). We also aim to make recommendations for social work practice in India, Flanders, and the Netherlands. The study adopts a qualitatively grounded theory of research methodology in the analysis of 12 in-depth interviews and two focus groups. The respondents include the director of the WHL, its coordinator, benefactor, social workers, an external advocate, and victims of partner-related sexual abuse. In addition, two semi-structured focus groups – with 10 male students and 10 female students – were organized by the Xavier Institute of Social Service. Before we discuss the findings of the study in more detail, we first distinguish two different forms of partner-related sexual abuse. The first form of sexual abuse is "sexual violence" and can be defined as rape and other forms of non-consensual sexual intercourse. The second form is "sexual abuse under the false promise of marriage". This type of abuse is unique to Indian society as it reflects the stigma that women face if they lose their virginity before marriage. If a man ends a sexual relationship with a woman after promising to marry her, this is considered abuse. We focus on the latter definition of sexual abuse because the majority of the WHL's clients who had a partner-related sexual abuse charge could be identified under that definition. It is important to mention that in order to make the CA more suitable as an evaluative framework for social interventions, we adapted two of Sen's original concepts: "individual resources" and "individual capabilities". We redefined resources as the finances, goods, and services of the organization. We did not change the definition of capabilities, which are the real opportunities that a person has to lead the life he/she has reason to value. In this study, we focus on the real opportunities for women to lead a dignified life without a sexually

abusive relationship with a partner. The difference with other frameworks is that in this study we investigate the WHL's interventions as opportunity-enhancers for women to escape from or cope with a sexually abusive partner relationship. The main results of the study were revealed during the evaluation of interventions in the women's social and environmental factors (or conversion factors), capabilities, and freedoms of choice. The results on freedoms of choice were particularly interesting. We introduce the term "empowerment-paradox", a paradox between well-being freedom and agency freedom. Well-being freedom is the ownership and awareness of the capabilities that a person has. Agency freedom is the ability to choose between several capabilities, influenced by the context in which one lives. We found that the WHL promotes agency freedom in such a way that it promotes patriarchal values, for example by supporting a woman's choice to enter into an arranged marriage with their abuser. We argue that this choice is an "adaptive preference" and a survival mechanism in Indian society, rather than the woman's objective or counterfactual choice of a dignified life. On the other hand, the WHL promotes well-being freedom through various outreach and counselling methods which contribute to the empowerment and knowledge of abused women. We argue that while NGOs enhance the well-being of the victims of partner-related sexual abuse, they should continue to reflect on the influence of patriarchal values on the choices that women make during the intervention process. We recommend interventions that encourage greater awareness of gender equality in wider Indian society and more specifically in communities and families. Outreach activities such as open houses and home visits are specific interventions that contribute to gender equality awareness as they are set up to talk about violence against women and the possible interventions of the WHL. Those outreach activities contribute to a holistic perspective in tackling intimate partner violence. We argue that the CA offers some interesting perspectives for various vulnerable groups such as ethnic minorities, homeless people, and children with disabilities. The use of the CA in a social work context is significant because it unravels hidden inequalities, which is essential in order to establish successful interventions against marginalization. In conclusion, we therefore recommend more capability research in various social work contexts. The results of the study are relevant to the current focus on the CA in social work, stressing the added value of the approach when evaluating social work interventions, and furthering the debate on how the CA can be used in practice. Social work is not static. It is a constantly changing discipline and it is therefore important that a critical, universal, and comprehensive framework is available to evaluate social work interventions in various contexts and situations. Additionally, we argue that the WHL's counseling services are similar to Family Group Conferencing used in the Netherlands and Belgium and that the Family Group Conferencing is a good methodology for culturally competent social workers. In

a multicultural Europe, it is important that we have culturally competent social workers. Finally, we argue that the CA's normative perspective and inner strength – striving for social equality, respect for diversity, and the promotion of well-being for everybody – is universal to social work around the world.

Keywords

Capability approach, social work, social interventions, intimate partner violence, sexual abuse, gender inequality, agency, freedoms of choice, adaptive preferences

SAMENVATTING

De capability approach als normatief-evaluatief kader voor sociale interventies: Kwalitatief onderzoek in India met inzichten voor de Vlaamse en Nederlandse praktijk

In deze kwalitatief-empirische casestudy wordt de Capability Approach (CA) gehanteerd voor het evalueren van sociale interventies van de Indiase NGO Women Helpline ten opzichte van partnergerelateerd seksueel misbruik. Er werden 12 diepte-interviews en één groepsgesprek afgenomen met medewerkers van Women Helpline en slachtoffers van seksueel misbruik. Daarnaast werden twee semigestructureerde focusgroepen met tien mannelijke en tien vrouwelijke studenten georganiseerd. De analyse bracht een opvallende empowerment-paradox aan het licht tussen "well-being freedom" en "agency freedom". Die paradox benadrukt de invloed van subjectieve en structurele factoren op de realisatie van welzijn. We besluiten dat wanneer de CA wordt ingezet als evaluatief kader voor sociale interventies het belangrijk is om bij onsuccesvolle interventies te kijken naar de externe invloeden die het individu beperken in zijn/haar agency freedom of de keuzes die hij/zij maakt ter realisatie van een waardig leven. Zo blijkt dat sommige vrouwen berusten in of zelfs kiezen voor een gewelddadige of objectief ongunstige partnerrelatie, ook na interventies en bewustmaken van hun mogelijkheden (verhoging well-being freedom), omdat deze vrouwen willen voldoen aan de patriarchale waarden in de samenleving. Ten slotte is de transfer van de resultaten naar de Nederlands-Vlaamse Eigen Kracht methodiek en algemene sociaal werk praktijk een belangrijke betrachting van het artikel.

Trefwoorden

Capability Approach, sociaal werk, sociale interventies, intiem partnergeweld, seksueel misbruik, genderongelijkheid, agency, keuzevrijheden, adaptive preferences

INTRODUCTIE

Deze bijdrage is een bewerking van een case study uitgevoerd in het kader van een masterscriptie¹ over de interventies van de Indiase Niet-Gouvernementele Organisatie (NGO) Women Help Line (WHL) in de deelstaat Jharkhand. WHL is een hulpverleningsorganisatie die advies en counseling biedt aan vrouwen die vragen hebben en/of slachtoffer zijn van onder meer huiselijk geweld. In onze case study gaan we voornamelijk in op één – nog weinig beschreven – praktijk van geweld tegen vrouwen, namelijk die van “seksuele betrekkingen onder de valse belofte van het huwelijk”. We plaatsen deze praktijk in het bredere kader van de werking van WHL en onderzoeken de interventiestrategieën van de NGO om dit probleem te counteren.

We operationaliseren het onderzoek vanuit het paradigma van de Capability Approach (CA) met als doel de CA toepasbaar te maken voor de evaluatie van sociaal werkpraktijken (Robeyns, 2005; Sen, 2006). Daarnaast formuleren we adviezen die de werking van WHL ondersteunen en versterken. Door de CA te hanteren als evaluatief kader en onze methodologie vorm te geven vanuit dit op ontplooiingsvrijheid gerichte paradigma, brengen we in beeld hoe in de concrete sociaal werkpraktijk van de betrokken NGO situationele en structurele drempels geslecht kunnen worden. De discussie en conclusies, hoewel vertrekkend vanuit een Indiase context, inspireren het groeiende debat in Nederland en België over de meerwaarde van de CA. Centraal staat hoe sociaal werkpraktijken de CA kunnen gebruiken voor het evalueren van op vrijheid en zelfbeschikking gerichte interventies.

Partner-gerelateerd seksueel misbruik: twee afbakeningen, gekoppeld aan de patriarchale identiteit van India

India, in haar brede en heterogene identiteit, is een samenleving die sterk patriarchaal gekenmerkt wordt. Dit wil zeggen dat er in sociale en maatschappelijke relaties sprake is van een mannelijke dominante hiërarchie. Vrouwen zijn voorwerp van familiale controle en dwingende verwachtingen, ook met betrekking tot het huwelijk en seksualiteit (Tichy, Becker & Sisco, 2009). De genderongelijkheid, eigen aan deze sterk patriarchale samenlevingen, staat centraal in onze analyse. We evalueren interventies van WHL ten opzichte van partner-gerelateerd seksueel misbruik. Partner-gerelateerd seksueel misbruik is geen éénduidig begrip. Enerzijds betreft het vormen van seksueel geweld, verkrachting of ongewenste seksuele handelingen in een partnerrelatie, waarbij de vrouw niet heeft toegestemd (Chibber, Krupp, Padian & Madhivanan, 2012). Daarbij is het belangrijk te vermelden dat in de Indiase context verkrachting binnen het

huwelijk geen juridische grond heeft. Ze is dus noch aanklaagbaar, noch strafbaar volgens de Indiase wetgeving (sectie 376, Indian Penal Code, IPC, 1960). Anderzijds kunnen we partner-gerelateerd seksueel geweld ook breder definiëren. Het betreft dan geslachtsgemeenschap mét toestemming in een liefdesrelatie, maar onder de valse belofte van het huwelijk. Daarbij wordt door de vrouw in geslachtsgemeenschap toegestemd met oog op een huwelijk. Het wordt als misbruik beschouwd wanneer de man, na een periode van seksuele betrekkingen, de huwelijksbelofte ontkent en de relatie verbreekt. In de patriarchale Indiase context betekent dit dat de vrouw slachtoffer wordt van een sociaal stigma. Ze wordt een ongewenste huwelijkskandidate doordat ze toestemde met seksuele betrekkingen voor het huwelijk (Johari, 2014). Bovendien wordt de vrouw niet als slachtoffer, maar als schuldige aangeduid, wat gedefinieerd kan worden als "secundaire victimisatie". Zij verbrak immers haar "puurheid" voor het huwelijk en schond daarmee de socioculturele opvattingen verbonden aan haar ondergeschikte positie als vrouw en toekomstige echtgenote (Mittal, 2007). In de literatuur worden de vaak ernstige gevolgen van dit stigmatisatieproces omschreven: economische moeilijkheden, verstoting, molestatie of zelfs moord en zelfmoord (Jewkes, Sen & Garcia, 2002). Deze vorm van partner-gerelateerd seksueel misbruik is beperkt onderzocht. Ons empirisch onderzoek verschaft vanuit de concrete praxis van WHL meer inzicht in het thema en in hoe het sociaal werk kan interveniëren ten gunste van de betrokken vrouwen.

De Capability Approach als normatief-evaluatief kader voor de sociaal werkpraktijk

Voor we ons toespitsen op de resultaten van ons onderzoek, gaan we dieper in op het gehanteerde theoretische kader: de Capability Approach (CA). We bespreken beknopt de uitgangspunten van de CA en brengen in kaart hoe de CA geoperationaliseerd kan worden om concrete sociaal werkpraktijken te toetsen en te adviseren. We hanteren het originele kader van Sen (1984), dat ontwikkeld werd voor de evaluatie van welbevinden. De benadering focust op menselijke waardigheid, agency en keuzevrijheid waardoor het tegelijkertijd afrekent met een exclusief psychologisch-subjectief (cfr. welfarism) en economisch (cfr. resourcism) perspectief voor de evaluatie van welbevinden (Sen, 1985). Sen bekritiseert welfarism, omdat het evalueren van subjectief welbevinden of hoe "gelukkig" mensen zich "voelen" niet de werkelijke interesses en noden van mensen in beeld brengt (Wells, n.d.). Sen beargumenteert dat welfarism "adaptive preferences" negeert. Adaptive preferences is het fenomeen waarbij mensen gedepriveerd-economische en sociaal onrechtvaardige situaties normaliseren als overlevingsstrategie. Sen verwijst naar mensen die berusten in sociaal onrechtvaardige situaties, zoals dienstbodes die

uitgebuut worden en vrouwen die berusten in een gewelddadige partnersituatie (Sen, 1985). Zo krijgt in een patriarchale samenleving het algemeen welzijn (nut) van de familie in termen van aanzien en positie prioriteit, waardoor het eigen welbevinden van vrouwen naar de achtergrond verdwijnt (Sen, 2006). Daarnaast bekritiseert Sen resourcism, omdat het evalueren van iemands bezittingen alleen niet genoeg is voor de evaluatie van welbevinden. De exclusieve focus op het hebben van bezittingen negeert de menselijke verscheidenheid op basis van het omzetten van bezittingen in welbevinden (Wells, n.d.). Sen spreekt over “procedural fairness”, het proces waarbij bezittingen worden verdeeld naargelang benodigdheden. Een persoon met een handicap zal meer en/of andere bezittingen nodig hebben om hetzelfde te bereiken dan een persoon zonder die handicap.

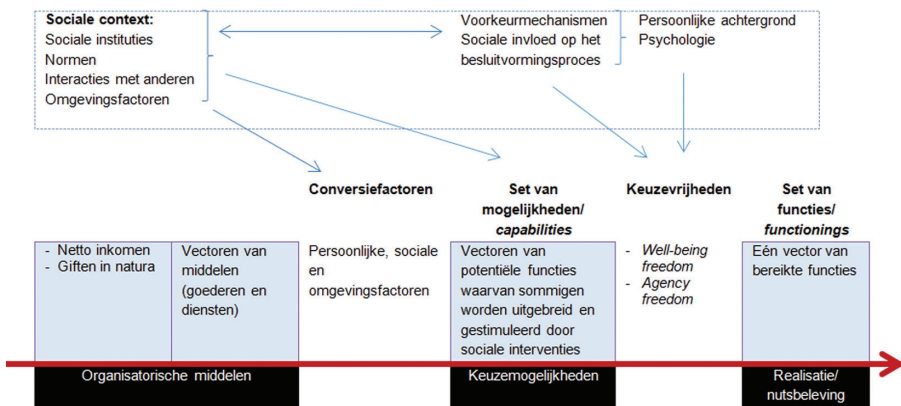
De focus van de CA op menselijke waardigheid, agency en keuzevrijheid zien we terug in het onderscheid tussen “capabilities” en “functionings”. Capabilities omvatten de mogelijkheden of keuzes die mensen kunnen maken om een waardig leven te leiden. Wanneer mensen gekozen mogelijkheden realiseren, noemen we deze functionings. Het zijn iemands gerealiseerde staten van doen en zijn. Een capability-set is een set van waardevolle functionings waartoe een individu toegang heeft. Zo zal, bijvoorbeeld, de mogelijkheid of capability tot “scheiden van een gewelddadige partner” samen met andere mogelijkheden om van gewelddadige situaties te ontsnappen voor de functioning-set “een veilig, geweldloos leven leiden” zorgen. Zowel het bezitten en het bewustzijn van capabilities, als de realisatie van functionings zijn belangrijke elementen voor het welbevinden. Voor de evaluatie van welbevinden wordt met andere woorden niet enkel naar de reële staat van doen en zijn gekeken (functionings) maar ook naar de mogelijkheden (capabilities) om een waardig leven te leiden (Sen, 1985; 2006).

Versillende auteurs benadrukken dat de CA en het sociaal werk een wederkerige relatie hebben, hun normatieve uitgangspunten raken elkaar. Toch is er weinig empirisch materiaal over de manier waarop de CA het sociaal werk in de praktijk kan versterken (Den Braber, 2013; Jayasundara, 2011). In ons onderzoek toetsen we deze relatie door gebruik te maken van de CA als een analysekader om een sociaal werkpraktijk in India te evalueren.

De Capability Approach als normatief-evaluatief kader voor de sociaal werkpraktijk: van middel naar realisatie

Vanuit het perspectief van de CA maken de volgende aspecten deel uit van het analysekader voor individueel welbevinden: individuele middelen, conversiefactoren, capabilities, keuzevrijheden en

functionings. Het model waarop we ons baseren is uitgewerkt door Sen (1985; 2006) en Robeyns (2005). Vanuit onze doelstelling om de CA praktisch te hanteren voor de evaluatie van de praktijk van Women Helpline, dienen enkele concepten aangepast te worden zodat ze relevanter zijn voor de evaluatie van interventies. Daarom adapteren we het model door de “individuele middelen” in het schema te vervangen door “organisatorische middelen” en door “individuele capabilities” te linken aan “interventiemogelijkheden” (Figuur 1). De andere elementen – conversiefactoren, keuzevrijheden en functionings – hanteren we analoog aan het model van Sen (1985) en Robeyns (2005).

Figuur 1: De Capability Approach: van middel tot nutsbeleving, gebaseerd op Robeyns (2005)

In deze studie staat de capability of mogelijkheid om een waardig en gewelddoos leven te leiden centraal. In een organisatorische setting evalueren we de interventies die bijdragen tot het realiseren van deze capability. De vrouwen die zich aanmelden bij WHL zijn in het ongewisse over hun mogelijkheden, het is dus aan WHL om hen bewust te maken van hun capabilities, deze uit te breiden en te stimuleren. Aangezien we focussen op het proces van functioning-realisatie, laten we buiten beschouwing of de vrouwen de functionings al dan niet bereikt hebben. Organisatorische middelen hebben betrekking op de financiering, beschikbare middelen en diensten waar de organisatie zich op kan beroepen. We denken hierbij aan geschoolde en gespecialiseerde medewerkers, maar ook concreet aan voertuigen en praktische materialen die nodig zijn om de organisatorische missie te realiseren. Conversiefactoren zijn de individuele persoonlijke, sociale en omgevingsgebonden kenmerken van de vrouwen die beroep doen op

WHL. We denken hierbij aan mentale gezondheid, familiale steun en bereikbaarheid van WHL voor de betrokken vrouwen (Sen, 2006). Vanuit de CA onderscheiden we ten slotte twee vormen van keuzevrijheid: "well-being freedom" en "agency freedom". Well-being freedom behelst de beschikking over en bewustzijn van iemands mogelijkheden of capabilities (Berlin, in Jiang, 2012; Iversen, 2003; Sen, 1985). Agency freedom is de persoonlijke ruimte voor iemands acties en keuzes (Berlin, in Jiang, 2012; Pettit, 2003). Sen (1985) verwijst naar het begrip "counterfactual choice", wat beklemtoont wat iemand zou kiezen als hij/zij de volledige controle heeft over het keuzeproces, los van externe invloeden (cfr. adaptive preferences; Sen, 1985). Dit concept ligt in lijn met wat we als agency freedom omschreven. We argumenteren dat een objectieve keuze voor de doelgroep in deze studie een keuze is die bijdraagt tot het realiseren van een waardig en geweldloos leven.

In Figuur 1 voegen we al deze begrippen samen in een evaluatief kader dat als basis dient voor de analyse van de WHL-praktijk. Dit model weerspiegelt, aan de hand van de horizontale pijl, de procedurele manier van welzijnsverhoging. Het begrip vector refereert naar de wiskundige term voor vectorruimte, wat een generalisatie is van een driedimensionale ruimte. Daarmee wordt de verwevenheid, complexiteit en onderlinge afhankelijkheid van de verschillende elementen binnen één vector benadrukt.

METHODE EN ONDERZOEKSVELD

We baseerden ons hoofdzakelijk op de data verkregen uit 12 diepte-interviews, één groepsgesprek en twee focusgroepen. De 12 diepte-interviews werden afgenomen met verschillende medewerkers en betrokkenen van WHL, waaronder de directeur (2 interviews), coördinatrice (3 interviews), financieel medewerker (1 interview), Engelstalige sociaal werker (2 interviews), raadgever of advocaat (1 interview) en slachtoffers van seksueel misbruik (3 interviews). De interviews met de slachtoffers van seksueel misbruik werden getolkt door de coördinatrice. Het groepsgesprek werd georganiseerd met alle sociaal werkers binnen de organisatie, ondersteund door de coördinatrice als tolk. Analooq aan het onderzoek van Hollywood, Egdell, McQuaid en Michel-Schertges (2012) hanteerden we een kader voor het afnemen van de interviews waarin de belangrijkste aspecten van de CA werden opgenomen zoals organisatorische middelen, conversiefactoren, capabilities, interventiemogelijkheden en keuzevrijheden. De twee semigestructureerde focusgroepen met 10 mannelijke en 10 vrouwelijke studenten werden georganiseerd op de Xavier Institute of Social Service (XISS). De deelnemers waren tussen 20 en 24 jaar en werden random en op vrijwillige basis uitgenodigd om deel te nemen aan de focusgroep.

Tijdens de focusgroepen bespraken we het concept van partner-gerelateerd seksueel misbruik binnen de Indiase cultuur. Verschillende stellingen en situaties van seksueel misbruik werden besproken om een beeld te krijgen van het verschil in perceptie tussen mannen en vrouwen en de Indiase context waarbinnen het misbruik plaatsvindt. De interviewdata werden via open codering geanalyseerd met NVivo. Op deze data baseerden we de belangrijkste conclusies.

De methodologische legitimatie van het onderzoek ontleen we aan de gefundeerde "grounded theory" benadering. Grounded theory is één van de meest gebruikte kwalitatieve onderzoeksbenaderingen binnen sociaalwetenschappelijk onderzoek (Strauss & Corbin, 1998). In het bijzonder in deze context voor de praktische uiteenzetting van de CA als evaluatief kader voor sociale interventies is de grounded theory als constructivistische onderzoeksbenadering erg geschikt: ze neemt concrete situaties en praktijken als aangrijpingspunt en verbindt het onderzoek met een leefwereldgericht perspectief. Pease spreekt in dit verband over een "praktijkepistemologie" die erkenning en validering geeft aan kennis ingebed in de professionele praktijk (Pease, 2010).

RESULTATEN: WOMEN HELPLINE DOOR DE BRIL VAN DE CAPABILITY APPROACH

De toepassing van de CA als evaluatiekader in ons onderzoek levert ons een gedetailleerd beeld op van de actuele en gewenste uitgangspunten en handelingsmogelijkheden van WHL. Als eerste wordt de algemene werking van WHL besproken.

Women Helpline: een regionaal vrouwenadviescentrum

Women Helpline (WHL) is een non-profit organisatie die in 2004 werd opgericht en gesponsord door de Indiase overheid en het ministerie van sociale zaken, afdeling voor de ontwikkeling van vrouwen en kinderen. WHL is een regionaal vrouwenadviescentrum of "counseling cell" dat zich voornamelijk op kwetsbare vrouwen uit plattelandsgebieden of stedelijke sloppenwijken richt. Via een outreachende werking worden deze vrouwen in hun huiselijke habitat bereikt en gestimuleerd om beroep te doen op de hulp van WHL. De organisatie intervenueert onder andere bij onderzoek naar bruidschatmoorden, verschaft advies in familiekwesaties, stimuleert verzoening in echtscheidingen, helpt bij het beslechten van familiekwesaties en het vinden van opvangplaatsen en verschaft gratis rechtsbijstand en politiebijstand (Mitra, 2013). WHL beheert het gratis telefoonnummer 10921, dat ter beschikking staat voor hulpbehoevende vrouwen. De

Indiase vrouwenadviescentra proberen voornamelijk het uiteenvallen van families te voorkomen (Mitra, 2013). WHL is verbonden met het Xavier Institute of Social Service (XISS) te Ranchi, een opleidings-, consult- en onderzoekscentrum voor ontwikkelingsinterventie. Elke Indiase deelstaat heeft een eigen Women Helpline. In deze studie bespreken we de werking van WHL in de deelstaat Jharkand, gevestigd in Ranchi.

Women Helpline: van organisatorische hulpmiddelen tot de realisatie van welbevinden

Door de CA binnen de organisatiepraktijk van WHL toe te passen worden het professionele handelen en de concrete sociaal werkpraktijk in beeld gebracht. De positie en context van WHL spelen eveneens een belangrijke rol. We bespreken achtereenvolgens de praktijk van WHL vanuit de aspecten organisatorische hulpmiddelen, conversiefactoren, capabilities en interventiemogelijkheden, keuzevrijheden en functionings. Bij de conversiefactoren staat de keuze centraal om in gevallen van partner-gerelateerd seksueel misbruik in te gaan op de interventiemogelijkheden die WHL biedt. Op het vlak van keuzevrijheden gaan we dieper in op de keuzes die de vrouwen hebben en maken ter bevordering van een veilig en geweldloos leven, na de bewustmaking van hun mogelijkheden.

Organisatorische hulpmiddelen

In welke mate vormen de hulpmiddelen die WHL ter beschikking heeft een opportuniteit of eerder een rem in het verhogen van het welzijn bij slachtoffers van partner-gerelateerd misbruik? Uit de analyse blijkt dit in de eerste plaats een verhaal van financiële middelen te zijn. Het is belangrijk dat WHL niet eenzijdig afhankelijk is van overheidsfinanciering (World Health Organization, 2007). WHL pre-financiert de kosten verbonden aan haar werking. Pas retroactief, na het insturen van het nodige papierwerk (waaronder het aantal geregistreerde zaken), betaalt de deelstaatoverheid uit. Deze uitbetaling is nooit 100% gegarandeerd. Dit maakt WHL kwetsbaar en financieel sterk afhankelijk van de bureaucratie en politiek van de deelstaat.

Daarnaast maken we uit de interviews met het WHL kader en personeel op dat er meer aandacht nodig is voor elementaire, doch belangrijke hulpmiddelen zoals internetvoorziening en eigen WHL-voertuigen. Het zijn tekortkomingen die een belemmering vormen voor een efficiënte en effectieve werking. Het kantoor van WHL in Ranchi heeft geen internetvoorziening, waardoor belangrijke informatie niet altijd vlot doorstroomt:

DE CAPABILITY APPROACH ALS NORMATIEF-EVALUATIEF KADER VOOR SOCIALE INTERVENTIES

There are so many loopholes in the service of WHL. We need more facilities for doing our work, like internet facility... Internet facility is not provided in our offices. Now I'm using the internet of my personal cellphone and laptop. That is very challenging, because sometimes I'm having no internet connection and if I want to send something to the higher authority, I think I'm powerless at that time... (coördinatrice WHL)

Bovendien beschikken de sociaal werkers niet over eigen vervoersmiddelen. Wanneer ze naar een plattlandsgebied gaan, wat ze zeer frequent doen, moeten ze gebruik maken van privévoertuigen of het openbaar vervoer. Hierdoor verliezen ze kostbare tijd.

Tot slot merken de respondenten uit het kader en personeel op dat er nood is aan meer afstemming en samenwerking met andere organisaties. Op die manier zouden de huidige tekortkomingen op het vlak van hulpmiddelen getemperd kunnen worden. WHL beschikt over een netwerk van 43 organisaties die naar elkaar doorverwijzen en zowel diensten als kennis delen.

Conversiefactoren

In welke mate kan WHL persoonlijke, sociale en omgevingsfactoren van slachtoffers van partner-gerelateerd seksueel misbruik beïnvloeden, zodat organisatorische hulpmiddelen kunnen bijdragen tot het uitbreiden en stimuleren van capabilities? Belangrijk hier zijn de strategieën waarmee WHL haar doelgroep bereikt. Deze vormen een cruciale schakel in het overtuigen van de WHL-doelgroep om in te gaan op het aanbod. Dat vrouwen ervoor kiezen om het geweld niet te melden en bewust verder te leven in dysfunctionele en gewelddadige huwelijken komt niet omdat vrouwen vrijwillig berusten in hun lot. Volgens de sociaal werkers van WHL en in overeenstemming met Iversen (2003) en Mitra (2013) zijn het de patriarchale waarden, het gebrek aan economische macht en de ongelijke verdeling van huishoudelijke middelen die tot een persuasieve houding leiden. Deze persuasieve houding komt overeen met wat we hierboven beschreven als adaptive preferences. Daarnaast zien we dat de identiteit van deze vrouwen sterk bepaald wordt door de relatie met hun partner, schoonouders, broers/zussen en vrienden (Mitra, 2013): "The girl is pregnant. The boy doesn't want to marry the girl anymore, because his parents are rejecting her. They find the girl a shame, because she admitted with the sexual intercourse before marriage" (vertaald van een slachtoffer van seksueel misbruik WHL).

WHL werkt outreachend. Medewerkers gaan ter plaatse in kwetsbare gebieden zoals stedelijke sloppenwijken en afgelegen plattlandsgebieden om vrouwen bewust te maken van hun positie

en de mogelijkheden die WHL hen kan bieden. Dit doet WHL op basis van "open houses". Open houses zijn samenkomsten van 10 tot 30 vrouwen, meestal omkaderd en georganiseerd door de lokale school. In deze open houses wordt de werking van WHL uitgelegd. Naast de bewustmaking van het hulpaanbod werkt WHL via empowermentgerichte strategieën in op de persoonlijke, sociale en omgevingsfactoren van slachtoffers van partner-gerelateerd seksueel misbruik. De stappen die volgen nadat een vrouw de stap naar WHL zet zijn: registratie van de klacht, gesprek(ken) met het slachtoffer, contact opnemen met de andere partij, gesprek(ken) met de andere partij, huisbezoek(en) om een volledig beeld te krijgen van de situatie, raadgeving(en) door een jurist waarbij de conflicterende partijen aanwezig zijn, het komen tot een compromis en indien nodig opvolgingsbezoeken (beleidsmedewerker WHL; coördinatrice WHL; sociaal werkers WHL; Mitra, 2013).

Deze outreachende, integrale en krachtgerichte benadering van WHL is enorm belangrijk in een genderongelijke context. WHL werkt op een structureel niveau en streeft naar contextuele veranderingen. Dit is in overeenstemming met de bevindingen van Dejaeghere en Kyoung (2011); zij beargumenteren dat familiale en gemeenschapssteun van essentieel belang zijn bij structurele veranderingsprocessen ter bevordering van gendergelijkheid. Het uitbouwen van deze benadering is een meerwaarde in de aanpak van partner-gerelateerd seksueel misbruik.

Capabilities en interventiemogelijkheden

WHL versterkt op verschillende manieren de mogelijkheden of capabilities van vrouwen om een waardig en geweldloos leven te leiden. WHL maakt vrouwen bewust van gelijkgestemde capabilities (waaronder lichamelijke integriteit/veiligheid en bescherming/huisvesting), stimuleert deze en breidt ze uit. We geven enkele voorbeelden hoe WHL de capabilities "lichamelijke integriteit en veiligheid" en "bescherming en huisvesting" versterkt. WHL voorziet advies bij partnerrelaties in conflict. Het adviseren op zich is een manier van bewustmaking van de capabilities die de vrouwen beschikbaar hebben. Daarnaast staat het adviesaanbod onder begeleiding van een jurist die alle betrokken partijen samenbrengt om een concrete oplossing te vinden voor het conflict. Oplossingen bestaan uit compromissen zoals een huwelijk of een gescheiden vorm van samenleven tussen man en vrouw, waarbij de man een compensatie dient te betalen aan de vrouw. Om tegemoet te komen aan de capability "bescherming en huisvesting" onderhoudt WHL relaties met verschillende vluchthuizen die permanent enkele plaatsen voorbehouden voor vrouwen die worden doorverwezen vanuit WHL. Op die manier realiseert men snel bescherming en onderdak voor vrouwen die onder meer niet meer veilig zijn in het huis

van de schoonfamilie. Deze vluchthuizen bieden naast een beschermde omgeving ook algemene scholing aan en cursussen waarbij de vrouwen bijvoorbeeld een naaimachine leren hanteren. Door het bewustmaken, uitbreiden en stimuleren van capabilities wordt de geblokkeerde leefsituatie van slachtoffers van partner-gerelateerd seksueel misbruik doorbroken.

Keuzevrijheden

In welke mate beïnvloedt WHL de conversie van capabilities naar functionings? Een belangrijk element in deze vraag is de mate waarin WHL het kiezen uit verschillende capabilities objectief beïnvloedt. In dit keuzeproces staan twee soorten keuzevrijheden centraal: well-being freedom en agency freedom, deze begrippen werden gedefinieerd in de introductie. De bevindingen uit het onderzoek duiden op een "empowerment-paradox" tussen deze twee vrijheden die elkaar voortdurend beïnvloeden. De empowerment-paradox ontstaat omdat empowerment² gelinkt wordt aan vrijheden. Wanneer WHL als organisatie inzet op empowerment, wordt de ene vrijheid well-being freedom verhoogd. De andere vrijheid agency freedom wordt echter ingeperkt, wat het paradoxaal maakt. Het inperken of versterken van de ene vrijheid heeft een directe impact op de andere vrijheid (Berlin, in Jiang, 2012). Meer concreet zien we dat WHL op vlak van agency freedom de subjectieve en extern beïnvloede keuze van de vrouw steunt door in counselinggesprekken een huwelijk te adviseren met de partner die haar na een periode van seksuele betrekkingen wil verlaten. Op basis van de CA stellen we vast dat de keuze van de vrouw op het gebied van huwen met een partner die haar wil verlaten (in sommige situaties: geweldpleger/verkrachter) geen objectief verantwoorde of vrije keuze is. Die keuze wordt immers vaak ingegeven door patriarchale waarden en door ouderlijke of familiale invloed. Wanneer NGO's het huwelijk adviseren bij partner-gerelateerd seksueel misbruik, kunnen daarbij kritische kanttekeningen geplaatst worden. In het volgende citaat beargumenteert een Indiase studente dat deze hulpverleningsstrategie de sociale stigma's en ondergeschiktheid van vrouwen in de Indiase samenleving bevestigt: "It's true, they reinforce the social stigma by doing this, even in view of the guy, he has to marry the girl in light of the social stigma" (vrouwen focusgroep).

Uit de casestudie blijkt tegelijkertijd dat de vrouwen die zich aanmelden bij een NGO mondig genoeg zijn om het probleem van seksueel misbruik te melden. Dit zegt iets over hun well-being freedom. Ze percipiëren de situatie als onwenselijk en wensen deze te verbeteren. Wanneer WHL hen daarbij helpt, draagt WHL bij tot de empowerment van de vrouwen. De sociaal werkers streven naar gerechtigheid en maken vrouwen bewust van hun capabilities en rechten:

For Women Helpline, empowerment means that the victim becomes aware of her rights, that she receives compensation, that she receives justice, and that the offender gets punished for harming her modesty... After this we think that the woman is empowered. Next time if such a problem arises she is better able to fight against it, she won't take anything for granted anymore (coördinatrice WHL).

Daarnaast beschermt WHL kwetsbare vrouwen voor de negatieve gevolgen van een stigma. WHL creëert een omgeving waar kwetsbare vrouwen gehoord worden en niet als schuldige van de problematiek worden gepercipieerd. Voor de huidige situatie in India is het bijzonder dat vrouwen die seksuele betrekkingen hebben in een liefdesrelatie gehoord en beschermd worden. Dit gaat in tegen de dominante praktijk van gearrangeerde en economische huwelijken alsook het taboe op en het stigma van seks voor het huwelijk. In het onderstaande citaat verantwoorden de sociaal werkers van WHL waarom een gearrangeerd huwelijk nog steeds werkt als een beschermingsmechanisme voor vrouwen die seksuele betrekkingen hadden voor het huwelijk.

The thing is, in India sex before marriage is taboo. So if the girl gets trapped or dishonored, nobody will accept her anymore and everyone can take advantage of her. This is why it is a good thing that we want to protect those women by helping them to arrange a marriage (groeps gesprek sociaal werkers WHL).

Het is belangrijk om te vermelden dat niet alle Indiase vrouwen hulp van een NGO nodig hebben bij partner-gerelateerd seksueel misbruik. WHL richt zich op kwetsbare vrouwen. Vrouwen met een lage socio-economische status (SES) en een lage opleidingsgraad hebben, in vergelijking met hoger geschoolde vrouwen en vrouwen met een hogere SES, meer nood aan bescherming bij relatiebreuken na de valse belofte van het huwelijk. Het huwelijk geeft hen economische zekerheid en perkt de gevolgen van stigmatisatie in. Dit blijkt ook uit het onderstaande citaat waarin een vrouwelijke studente het verschil beschrijft in de manier waarop economisch onafhankelijke en afhankelijke vrouwen omgaan met een relatiebreuk:

If I'm independent and own enough money and my boyfriend says that he doesn't want to marry me anymore, I'll be emotionally in pain, no offense, but then I'll fight a case against him and I'll move on, obviously... But if a girl is in a very vulnerable situation, and she's depending on the guy – for example, she left her family for this guy – and now this guy leaves her... she has nowhere to go, she needs to be supported. In that case she will need an NGO (vrouwen focusgroep).

DISCUSSIE: HANDVATTEN VOOR DE WHL-PRAKTIJK

In deze bijdrage analyseerden en evalueerden we de praktijk van de Indiase NGO Women Helpline vanuit het theoretische perspectief van de CA.

De kracht van de Capability Approach als evaluatief kader voor de sociaal werkpraktijk

De bijzondere invalshoek in onze studie, de evaluatie van een organisatiepraktijk, leert ons dat de CA een systematisch en meerdimensionaal houvast biedt om sociaal werkpraktijken te evalueren. De case study Women Helpline (WHL) leert ons, binnen de limieten van ons empirisch onderzoek, dat de adaptatie van een holistisch en organisatorisch perspectief ons in staat stelt om verschillende aspecten van de werking van de betrokken NGO in een constructief-kritisch perspectief te plaatsen, waarbij de elementen van het model het vertrekpunt vormen voor een meerdimensionale toetsing van de concrete praktijk van WHL. Specifiek voor de interventies van WHL stootten we op een interessante empowerment-paradox tussen de twee soorten keuzevrijheden die de CA onderscheidt. Deze paradox houdt in dat WHL incidenteel keuzes stimuleert die patriarchale waarden in stand houden. Dit heeft zowel een positieve als negatieve invloed op de keuzevrijheden van de betrokken vrouwen. Verschillende WHL interventies, zoals de counselinggesprekken waarin een huwelijk geadviseerd wordt, versterken enerzijds de well-being freedom van de vrouwen. Zij worden empowered door de bewustmaking en uitbreiding van hun capabilities. Ook de agency freedom wordt gedeeltelijk gestimuleerd. De vrouwen komen immers zélf naar WHL om hulp wanneer ze hun ex-partner willen overhalen te huwen. We zijn er echter van overtuigd dat dit geen objectieve keuze of "counterfactual choice" is, maar een "adaptive preference", beïnvloed door de patriarchale cultuur (Sen, 1985). In dit perspectief is de vrouw nog steeds onderdrukt in haar agency freedom. Ze zit vast aan een voorgeschreven keuze om een huwelijk af te dwingen van een man waarmee zij seksuele betrekkingen had.

Een brug van de Indiase praktijk van WHL naar Eigen Kracht Conferenties in Nederland en Vlaanderen

Uit het onderzoek is gebleken dat de culturele context een grote rol speelt bij het evalueren van interventies die capabilities en keuzevrijheden van Indiase vrouwen versterken. Ook in het hedendaagse Vlaamse en Nederlandse sociaal werk staat culturele diversiteit centraal. Het is steeds belangrijker voor sociaal werkers om over culturele competenties te beschikken. Weaver (1997)

definieert een cultureel competente social werker als “one who can effectively apply social work skills within a context which is knowledgeable and respectful of a client’s culture” (Weaver, 1997, p. 2). Eigen Kracht Conferenties (EKc’s) worden gezien als een cultureel-sensitieve methode om met families te werken omdat deze gericht zijn op het empoweren van families om relevante beslissingen te maken binnen hun familiale en culturele context (Barn & Das, 2015). EKc’s zijn momenteel in Nederland en Vlaanderen aan een opmars bezig. EKc is een activerings- en besluitvormingsmethodiek. Deze methodiek heeft als doel om burgers zeggenschap en regie te laten houden over hun eigen leven, ook als er problemen zijn (Databank Effectieve Sociale Interventies, 2012). In 2013 pleitte het Vrouwen Overleg Komitee voor het inschrijven van de EKc methodiek in de bestaande samenwerkingsprotocollen tussen justitie, parket en hulpverlening om de problematiek van partnergeweld aan te pakken (Persmededeling Vrouwen Overleg Komitee, 2013).

De Indiase praktijk van WHL deelt meer met de Nederlandse en Belgische praktijk dan we op het eerste gezicht zouden vermoeden. Wanneer we kijken naar de manier waarop WHL interventies doet, namelijk empowerment-gericht counselingsgesprekken voeren met zowel het slachtoffer als de partner en in sommige gevallen ook met andere familieleden, heeft dit overeenkomsten met de EKc methodiek die in Nederland en Vlaanderen gehanteerd wordt. De gelijkenis uit zich voornamelijk in de manier waarop in zowel de counseling-methode in de Indiase vrouwenadviescentra als in de EKc-methodiek de regie en de vrijheid om keuzes te maken in de handen van de betrokkene blijft. Zelfbepaling staat centraal, de omgeving van de betrokkene wordt gezien als eerste hulpbron, met een ondersteunende, faciliterende rol voor de hulpverlening (Burns & Früchtel, 2014).

We beargumenteren ten slotte dat de CA een gelijklopende visie en doelstelling vooropstelt als Eigen Kracht, maar dat de CA-gerelateerde aspecten, zoals het onderscheid tussen capabilities en functionings en well-being freedom en agency-freedom, ervoor zorgen dat de CA een nuttig kader biedt voor de evaluatie van sociale interventies. We pleiten voor de combinatie: EK conferenties als methodiek tegen partnergeweld waarbij de CA gebruikt kan worden voor de evaluatie van de interventies.

Kritische (methodologische) reflecties

Beperkingen van de studie zijn onder meer te vinden in het feit dat slechts één Indiase NGO onderzocht is. Hierdoor is het onduidelijk in hoeverre de inzichten van deze studie naar andere

NGO's en contexten gegeneraliseerd kunnen worden. Ook hebben we in de studie niet alle belangrijke concepten binnen de CA geanalyseerd. De realisatie van functionings werd buiten beschouwing gelaten. Een longitudinale studie, waarbij vrouwen gevolgd worden voorafgaand aan tot enkele maanden na de interventies maakt het mogelijk om functionings te analyseren.

Verdere kritische reflecties kunnen gemaakt worden vanuit de filosofische eigenheid van de CA en haar focus op het "individuele" welbevinden. Verschillende onderzoekers, waaronder Van Dam (2016) en Ibrahim (2006), pleiten voor een uitbreiding van de CA zodat het meer toepasbaar is in organisatorische en community settings. Zij voegen "collective or social capabilities" toe aan het originele concept en definiëren het als "the newly generated capabilities attained by virtue of their engagement in a collective action or their membership in a social network that helps them achieve the lives they value" (Ibrahim, 2006; Van Dam, 2016). Omdat in onze studie ook het individuele welbevinden van slachtoffers van seksueel partnergeweld centraal staat, kozen we ervoor om enkel individuele middelen aan te passen. We volgden Sen's verantwoording met betrekking tot het generalistische karakter van de CA (Sen, 1984). Hij beargumenteert dat juist de onvoltooidheid van de CA het mogelijk maakt om de CA breder in te zetten, aangezien die niet enkel toepasbaar is op één enkele theorie.

The deliberate incompleteness of the capability approach permits other routes to be taken which also have some plausibility. It is, in fact, the feasibility as well as the usefulness of a general approach (to be distinguished from a complete evaluative blueprint) that seems to me to provide good grounds for separating the general case for the capability approach (including, inter alia, the Aristotelian theory) from the special case for taking on exclusively this particular Aristotelian theory (Sen, 1984, p. 282).

Lessons learned en voorzichtige aanbevelingen

Algemeen kunnen we besluiten dat WHL door haar aanbod en interventies bijdraagt aan het verhogen van het welzijn en welbevinden van slachtoffers van partner-gerelateerd seksueel misbruik. Tegelijkertijd concluderen we dat de patriarchale, genderongelijke context waarin ze opereert telkens opnieuw noopt tot reflectie over de invloed van de genderongelijkheid op de keuzes die slachtoffers maken. De invloed van genderongelijkheid is voornamelijk te duiden op niveau van de omzettingfactoren: algemene conversiefactoren en keuzevrijheden. Uit de analyse werd duidelijk dat WHL momenteel ook de subjectieve welzijnsverhoging van de betrokken vrouwen in rekenschap neemt, voornamelijk bij het omzetten van capabilities in functionings.

Doordat de patriarchale structuren zo diep zijn ingebakken in de Indiase samenleving, met name in de deelstaat Jharkhand en de regio waarin WHL actief is, is het onrealistisch om op een volledig objectieve manier aan welzijnswerk te doen. Objectieve welzijnsverhoging streeft naar gendergelijkheid en tolereert geforceerde huwelijksrelaties niet. De realiteit is dat om aan de negatieve gevolgen van het stigma “ontmaagding voor het huwelijk” te ontkomen, vrouwen in een achtergestelde situatie het aangaan van een ongewenst huwelijk nog steeds de beste oplossing vinden. Dit illustreert krachtig de beperkingen in het keuze-scala van deze vrouwen. Het is een interessant debat om op te merken dat naast de keuzevrijheden well-being freedom en agency freedom ook de manier waarop NGO's of vrouwenadviescentra opereren sterk beïnvloed wordt door de Indiase structuur en cultuur. Hoewel we ervan overtuigd zijn dat het de hoofdtaak van Women Helpline is om counseling of advies te verschaffen voor kwetsbare vrouwen, zou het een meerwaarde zijn om als NGO ook in te zetten op structurele veranderingen. Als actor in het middenveld kan WHL door samenwerking invloed uitoefenen op samenleving en beleid om een sociaal en gendergelijk beleid op zowel het gemeenschaps- als het macroniveau van de samenleving te realiseren. Het is een aanbeveling die naast de huidige samenwerkingsverbanden die WHL heeft met XISS en de overheid, nog dieper ingebed kan worden in de praktijk. Verder worden holistische en cliëntgerichte perspectieven en outreach-activiteiten aangemoedigd voor het overbruggen van de empowerment-paradox. Het is een belangrijke taak van WHL om het slachtoffer van deze paradox bewust te maken.

Met betrekking tot de conceptualisering van partner-gerelateerd seksueel misbruik onder de valse belofte van het huwelijk is nog te weinig empirisch materiaal voorhanden. Bijkomend onderzoek is noodzakelijk om meer inzicht te verwerven in de mechanismen, gevolgen en oplossingen.

Daarmee maken we de sprong naar een laatste, finale besluit. De “lessons learned” en aanbevelingen die we ontleen aan de case study WHL dragen bij aan een breder inzicht in de interventies die het sociaal werk kan ontplooiën met betrekking tot de problematiek van partner-gerelateerd seksueel geweld jegens vrouwen. We bevelen bijkomend onderzoek in een breder perspectief van netwerken en doelgroepen aan (Den Braber, 2013; Van Raemdonck, 2015). We denken hierbij aan onderzoek met de meest precaire groepen in onze samenleving en de maatschappelijke structuren die hun positie bepalen: dak- en thuislozen, mensen zonder wettig verblijf, geminoriseerde groepen, gedetineerden, maar ook mensen in armoede, mensen met een psychiatrische aandoening en meer. Ook professionele praktijken kunnen op die manier doorgelicht worden. De CA leent zich ertoe om vanuit verschillende perspectieven – gebruiker, professional, organisatie, beleid – meer inzicht te verwerven in voor het sociaal werk relevante

attitudes en structuren. Tegelijkertijd kunnen onderbouwde normatieve keuzes gemaakt worden. Ten slotte is sociaal werk geen statische discipline; in zijn voortdurend veranderende realiteit is het van belang om over een kritisch, universeel en veelomvattend denkkader te beschikken zodat sociale interventies geëvalueerd kunnen worden in verschillende contexten en situaties. Belangrijk daarbij is het normatieve perspectief: wat is “goed sociaal werk”? Het streven naar sociale rechtvaardigheid, respect voor diversiteit en het bevorderen van welzijn voor iedereen vormen daarbij de focus. We zijn ervan overtuigd dat de CA dat geëngageerd karakter biedt en breed ingezet kan worden als evaluatief instrument voor sociale interventies. In die zin inspireert de Indiase praktijk van Women Helpline de Nederlandse en Vlaamse sociaal werk (onderzoeks) praktijk.

NOTEN

- 1 Het veldonderzoek gebeurde in 2014 in het kader van de India onderzoeksstage, georganiseerd door de Universitaire Stichting Ontwikkelingssamenwerking (USOS) van Universiteit Antwerpen.
- 2 Empowerment is een proces van versterking waarbij individuen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving via drie facetten: het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie (Van Regenmortel, 2002).

REFERENTIES

- Barn, R., & Das, C. (2015). Family group conferences and cultural competence in social work. *British Journal of Social Work, 46*(4), 942–959. doi:10.1093/bjsw/bcu105.
- Burns, G., & Früchtel, F. (2014). Family group conference: A bridge between lifeworld and system. *British Journal of Social Work, 44*(5), 1147–1161. doi:10.1093/bjsw/bcs192.
- Chibber, K. S., Krupp, K., Padian, N., & Madhivanan, P. (2012). Examining the determinants of sexual violence among young, married women in Southern India. *Journal of Interpersonal Violence, 27*(12), 2465–2483. doi:10.1177/0886260511433512.
- Databank Effectieve Sociale Interventies. (2012). *Methodebeschrijving Eigen Krachtconferentie* [Method description Family Group Conferencing]. Retrieved January 5, 2017, from <http://www.huiselijkgeweld.nl/doc/Methodebeschrijving-Eigen-Krachtconferentie.pdf>.
- Dejaeghere, J., & Kyoung, S. L. (2011). What matters for marginalized girls and boys in Bangladesh: A capabilities approach for understanding educational well-being and

- empowerment. *Research in Comparative and International Education*, 6(1), 27–42. doi:10.2304/rcie.2011.6.1.27.
- Den Braber, C. (2013). The introduction of the capability approach in social work across a neoliberal Europe. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 22(4), 61–77. doi: 10.18352/jsi.380.
- Hollywood, E., Egdell, V., McQuaid, R., & Michel-Schertges, D. (2012). Methodological issues in operationalising the capability approach in empirical research: An example of cross-country research on youth unemployment in the EU. *Social Work & Society*, 10(1), 1–20.
- Ibrahim, S. S. (2006). From individual to collective capabilities: The Capability Approach as a conceptual framework for self-help. *Journal of Human Development*, 7(3), 397–416. doi:10.1080/14649880600815982.
- Indian Penal Code. (1960). *Section 376, punishment for rape*. Retrieved January 5, 2017, from <http://indianlawcases.com/Act-Indian.Penal.Code,1860-1832>.
- Iversen, V. (2003). Intra-household inequality: A challenge for the capability approach? *Feminist Economics*, 9, 93–116. doi:10.1080/1354570032000080868.
- Jayasundara, D. S. (2011). Applicability of Amartya Sen's human development perspectives to the fields of reproductive health and social work. *International Social Work*, 56(2), 134–147. doi:10.1177/0020872811414598.
- Jewkes, R., Sen, P., & Garcia, M. G. (2002). Chapter 6: sexual violence. In E. G. Krug, L. Dahlberg, J. A. Mercy, A. B. Zwi & R. Lozano (Eds.), *World report on violence and health* (pp. 147–183). Geneva: World Health Organization.
- Jiang, T. (2012). Isaiah Berlin's challenge to the Zhuangzian freedom. *Journal of Chinese Philosophy*, 39, 69–92. doi:10.1111/1540-6253.12004.
- Johari, A. (2014). *Can sex after a false promise of marriage be called rape?* Retrieved September 1, 2014, from <http://scroll.in/article/661695/Can-sex-after-a-false-promise-of-marriage-be-called-rape?>.
- Mitra, N. (2013). Intimate violence, family, and femininity: women's narratives on their construction of violence and self. *Violence Against Women*, 19(10), 1282–1301. doi:10.1177/1077801213506287.
- Mittal, H. M. (2007). Legal response to crime of rape in India: An analytical study. In M. Agrawal (Ed.), *Women empowerment: today's vision for tomorrow's mission* (chapter 25). New Delhi: Mahamya Publishing House.
- Pease, B. (2010). Challenging the dominant paradigm: Social work research, social justice and social change. In I. Shaw, K. Briar-Lawson, J. Orme & R. Ruckdeschel (Eds.), *The SAGE Handbook of Social Work Research* (pp. 99–112). London: Thousand Oaks.

- Persmededeling Vrouwen Overleg Komitee. (2013). *Vrouwen Overleg Komitee pleit voor eigenkracht-conferenties bij aanpak van partnergeweld* [Women Consultation Committee calls for Family Group Conferencing for addressing partner violence]. Retrieved March 2, 2016, from <http://www.vrouwendag.be/standpunten/persberichten/450-vrouwen-overleg-komitee-pleit-voor-eigen-kracht-conferenties-bij-aanpak-van-partnergeweld>.
- Pettit, P. (2003). Agency-freedom and option-freedom. *Journal of Theoretical Politics*, 15(4), 387–403. doi:10.1177/0951692803154003.
- Robeyns, I. (2005). The capability approach: A theoretical survey. *Journal of Human Development*, 6(1), 93–117. doi:10.1080/146498805200034266.
- Sen, A. (1984). Capability and well-being. In D. Hausman (Ed.), *The philosophy of economics: An anthology* (pp. 270–293). New York: Cambridge University Press.
- Sen, A. (1985). Well-Being, agency and freedom: The Dewey Lectures 1984. *The Journal of Philosophy*, 82(4), 169–221. doi:10.2307/2026184.
- Sen, A. (2006). Development as capability expansion. In B. Agarwal, J. Humphries & I. Robeyns (Eds.), *Capabilities, freedom and equality: Amartya Sen's work from a gender perspective* (pp. 437–457). Delhi: Oxford University Press.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. California: SAGE Publications Ltd.
- Tichy, L. L., Becker, J. V., & Sisco, M. M. (2009). The downside of patriarchal benevolence ambivalence in addressing domestic violence and socio-economic considerations for women of Tamil Nadu, India. *Journal of Family Violence*, 24, 547–558. doi:10.1007/s10896-009-9253-4.
- Van Dam, S. (2016). *Challenges and capabilities: real opportunities of migrant organisations and intervention strategies for local target-group driven poverty alleviation* (Doctoral dissertation). Belgium: University of Antwerp.
- Van Raemdonck, L. (2015). *De capability-benadering toegepast op de werking van een Indische NGO met betrekking tot slachtoffers van partner-gerelateerd seksueel misbruik* [The application of the Capability Approach in an Indian NGO, challenges and opportunities for victims of partner-related sexual abuse] (Unpublished master's thesis). Belgium: University of Antwerp.
- Van Regenmortel, T. (2002). *Empowerment en maatzorg* [empowerment and custom care]. Leuven: Acco.
- Weaver, H. N. (1997). The challenges of research in Native American communities: Incorporating principles of cultural competence. *Journal of Social Service Research*, 23(2), 1–15. doi:10.1300/J079v23n02_01.

LAURA VAN RAEMDONCK, MICHEL TIRIONS, HERMAN MEULEMANS, PETER RAEYMAECKERS

Wells, T. (n.d.). *Sen's capability approach*. Retrieved January 5, 2017, from <http://www.iep.utm.edu/sen-cap/>.

World Health Organization. (2007). *Treat, train & retain. Task shifting: global recommendations and guidelines*. Geneva: WHO.